

Klaas Jan van der Weij

SPORTRET.

MENDO

OVER MENDO

Sportret is een publicatie van MENDO in Amsterdam. Eerder ontwikkelde MENDO reeds: Amsterdam A Metroplitan Village, Below Sea Level, High Tide A Surf Odyssey, The Amsterdam Canals, Do Disturb, Mr. by Ferry van der Nat, Icons by Oscar, Starring Amsterdam, Carli Hermès, Depart en The Workshop. En nu is er Sportret, met Klaas Jan van der Weij.

Bij MENDO staat alles in het teken van de liefde voor visueel inspirerende boeken. De flagship store in de Amsterdamse 9 Straatjes en de veelvuldig internationaal bekroonde webshop MENDO.nl worden bezocht door boekliefhebbers vanuit de hele wereld. Zij waarderen MENDO om de zorgvuldig gecureerde selectie boeken over fotografie, mode, lifestyle, eten en reizen.

Voor Helen

SPORTRET

is een MENDO-publicatie
Webshop: www.mendo.nl
Berenstraat 11, Amsterdam
@mendobooks op Facebook,
Instagram, Twitter en Pinterest

© Fotografie
Klaas Jan van der Weij
Website: klaasjan.photography
@kjdweij op Twitter
@klaasjan.photography op
Instagram

© MENDO
Alle rechten voorbehouden.
Geen deel van deze publicatie
mag gereproduceerd en / of
openbaar gemaakt worden
zonder de voorafgaande
schriftelijke toestemming
van de uitgever. Dit omvat de
reproductie door drukwerk,
fotokopie, microfilm of op
andere wijze.

MENDO heeft alles in het werk
gesteld om het auteursrecht
te erkennen met betrekking
tot de foto's die in dit boek zijn
opgenomen. Iedereen die toch
van mening is dat zijn of haar
rechten zijn geschonden, wordt
verzocht contact op te nemen
met de uitgever.

Eerste druk: november 2017

ISBN 978 90 8089 272 9
NUR 653

SPORTRET. KLAAS JAN VAN DER WEIJ.

EK Voetbal (Engeland, 1996) — Engelse jongens proberen een glimp op te vangen van de training van het Nederlands Elftal.

STILSTAAND

BEEELD

Ineens zagen we een man langs de kant van de weg liggen. Het was vies weer; regen, wind en we naderden Sestriere, een Italiaans ski-dorpje waar niemand aan skiën dacht.

De man kwam me bekend voor en in het passeren moet ik “Dat is KJ” geroepen hebben, met iets van ongerustheid in mijn stem: “Hij is gevallen!” We stopten abrupt en de man; vies, nat, met slierten modder besmeurd kwam ons lachend tegemoet. Neen, hij was niet aangereden en hij was niet dood; hij zocht een plekje om de ideale foto van de dag te maken, zei hij en grinnikte onze ongerustheid weg. “Bedankt jongens,” riep hij, terwijl we verder trokken door slierten mist en poederregen.

We lieten Klaas Jan op de kale, natte en vooral eenzame weg achter, dan kon hij weer in liggende houding, met de camera boven het hoofd, zijn ideale positie gaan kiezen voor het moment dat de renners langskwamen... en dat duurde nog wel even. In onze auto waren we het erover eens dat er een speciale plaat uit zou komen. Dat kon ook niet anders, want Klaas Jan was speciaal. Dat wil zeggen, zijn foto's waren dat, want hijzelf, als domineeszoon uit Emmen was een aimabele, soms gehoekt pratende, maar in ieder geval sociale collega; er was niemand in dat slagveld van wielersportego's die hem niet mocht. Sterker: hij had de vriendelijkheid van een verlichte ouderling die weleens goed buiten gespeeld had. Zoals Drenten iets wereldlijks kunnen hebben: bijna niet dus.

Ettelijke jaren later legt Klaas Jan me, tijdens een ochtendsessie met koffie en een gezonde volkorenkoek die hij niet lekker vindt, maar uit beleefdheid toch opeet, uit hoe hij, tijdens die betreffende Touretappe een bepaalde gedachte had van hoe zijn dagelijkse foto voor de krant eruit moest zien. Van onderaf geschoten, met veel duistere lucht, liefst wolken en nattigheid plus bergen in beeld. Hij weet nog dat hij, als een volkomen dwaas, inderdaad in de natte modder ging liggen en dat hij vuil en kletsnat werd, maar dat donderde helemaal niets; het ging om dat ene beeld. Waarschijnlijk had dominee Van der Weij zijn zoon ooit verteld dat Christus niet voor niets aan het kruis was gekomen en eigenlijk wist KJ dat ook wel. Lijden en afzien staan vaak aan de basis van korte triomf en die kreeg hij toen “de plaat van de dag” een wondermooie bleek te zijn.

Ja, een wondermooie foto, hoewel er altijd mensen zijn die een krantenfoto bekijken en er nauwelijks een gedachte of een gevoel bij hebben. Voor hen is het een onderbreking in gedrukte tekst.

Ik ken KJ vanaf pakweg 1990; zeg een kleine dertig jaar. Hij was de man met de camera en dat ene moment, ik de man van de opeenvolging van beelden dat we televisie noemen. We hadden hetzelfde arbeidsterrein, we spraken dezelfde taal, we sliepen soms in hetzelfde hotel en kwamen elkaar vaak tegen en we waren beiden uit op iets dat ‘ideaal’ heette te zijn.

Voor mij was dat de symbiose tussen beeld en geluid, informatie met woorden en beelden tegelijkertijd, hetgeen zo soms maar lukte en voor hem was het dat ene moment, die nanoseconde dat hij de wereld stil zette door te knippen. Juist dat moment (later bleek het een foto van Michael Boogerd te zijn) was voor Klaas Jan de essentie van die dag, van dat ene moment geweest.

We spraken er vaak over wat moeilijker was: zijn of mijn manier om ons publiek te vertellen wat er gebeurde. Het waren twee compleet verschillende werelden, dat was zeker en we toonden respect voor elkaars werk en hielpen elkaar, waar dan ook.

Er bestaan klassieke Van der Weij-foto's in ons vak: Ton Boonen in Paris-Roubaix, de military van Boekelo, Anky van Grunsven als Olympisch winnares, Max Verstappen en zijn fans, de Paralympics van Londen 2012 en ik herinner me iets uit De Kuip; grootmeesterlijk qua lichtval; één druk op de knop. Hebbes. Daar hoefden geen woorden als uitleg bij, die allesomvattende stilte van het beeld was voldoende. Ooit gaf hij mij een grote foto van een wielrenner. De grote coureur reed in een dreigend decor van kwade wolken en kracht en macht spatten uit 's mans postuur. Het enige dat een mens kon bedenken bij het zien van die plaat was: dit is de winnaar.

Beter is Fabian Cancellara nooit in beeld gebracht. Niet in honderden uren televisie, niet geschilderd, met houtskool getekend, geboetseerd, in brons gegoten, nergens. Dit was de plaat. Dit was die ene nanoseconde. En die foto werd zo goed, zo alleszeggend, zo monumentaal bijna omdat Klaas Jan stond waar hij stond. In het land van niets en niemand, maar wel op de juiste plek. Het werd Cancellara met zijn racefiets als kruis. Klaas Jan zag dat. Wij, de anderen, dus niet.

Ronaldo Veitia Valdivie, Olympische Spelen, Judo (Beijing, 2008) — Bij de Olympische Spelen word je omringd door topatleten en gespierde lichamen. Dan valt iemand als Valdivie op. Valdivie is in Beijing coach van Cubaanse judoka Yanet Bermoy, die in de finale van de klasse tot 48 kilogram verliest van de Roemeense Alina Dumitru.

UNICEF Open, Tennis (Rosmalen, 2010) — Voor aanvang van een wedstrijd op het center court van Rosmalen viel mijn oog op een Fatboy op de baan. Ik begreep niet wat die daar deed, tot ik een *line umpire* richting die zitzak zag lopen. Die combinatie vond ik vele malen interessanter dan de wedstrijd zelf.

Venus & Serena Williams, Olympische Spelen (Sydney, 2000) — Venus en Serena Williams staan in 2000 in de finale van het vrouwendubbelspel tegenover de Nederlandse Kristie Boogert en Miriam Oremans. De Amerikaanse zusjes winnen met overmacht. 6-1, 6-1. Wat me fascineerde was het feit dat ze na elk punt overleg hadden. Telkens wanneer ze langs elkaar liepen ontstond dit krachtige silhouet.

Nixon Kiplimo Chipseba, Fanny Blankers-Koen Games (Hengelo, 2015) — Veel Afrikaanse lopers hebben enorm lange benen. Door naast de baan op de grond te gaan liggen ontstond dit perspectief, waardoor ik die terende machtige passen van 1500-meter-specialist Chipseba kon benadrukken.

Joseph Chebet, Marathon van Amsterdam (Amsterdam, 1996) — In 1996 gaat de marathon onder de dat jaar geopende Amsterdam ArenA door. Het enorme stadion en de kleine lopers waren vrijwel niet in één beeld te vangen. Via de weerspiegeling in de ramen kon ik zowel de kopgroep als de ArenA herkenbaar in beeld brengen. De man in het midden, Joseph Chebet, won uiteindelijk. Het toeval wilde dat hij rugnummer 14 droeg, het nummer van Cruïff.

Edwin Kiptoo & Sammy Kitwara, Marathon van Amsterdam (Amsterdam, 2016)

William Kiplagat, Marathon Rotterdam (Rotterdam, 2003) —
Het was prachtig weer tijdens de Marathon van Rotterdam. Deze kopgroep heb ik in beeld gebracht vanaf een viaduct. Mijn mazzel was dat Kiplagat, de winnaar dat jaar, precies in het midden liep.

Felix Sanchez, Olympische Spelen (Londen, 2012) — Vanuit mijn positie bij het polsstokhoogspringen onstond een onwerkelijk perspectief bij de lopers van de finale 400 meter horden. Het goud werd gewonnen door de Dominicaan Felix Sanchez.

Eelco Sintnicolaas, Omnisport (Apeldoorn, 2011) — In de nok van sportcomplex Omnisport in Apeldoorn bevindt zich een smalle loopbrug. Ik had toegang gekregen tot dit bruggetje om polsstokhoogspringer Eelco Sintnicolaas vast te leggen.

Emiel Mellaard, EK Atletiek Indoor, Verspringen (Den Haag, 1989) — Tijdens het EK Indoor Atletiek was de vloer in de oude Houtrushallen in Den Haag bezaaid met kabels en rotzooi - op één wit vlak na. Urenlang heb ik mijn camera op die plek gericht en urenlang gebeurde er niets, tot dat Emiel Mellaard de Europees kampioen verspringen werd en na zijn sprong precies naar dat ene witte vlak liep.

Triathlon van Almere (Almere, 1992)

Kamiel Maase, Olympische Spelen (Beijing, 2008) — Mijn doel was om op het Tiananmenplein in Beijing de kopgroep te fotograferen onder de beeldtenis van Mao. Mijn zicht werd echter belemmerd door een enorme tractor met een rijdend podium vol fotografen, die voorbij reed op het moment dat de kopgroep langs kwam. Ik besloot me op de Nederlander Kamiel Maase te gaan richten, die niet in de kopgroep liep en in Beijing zijn laatste marathon liep.

Marathon Des Sables (Sahara, 1995) — In 1995 was ik bij de 10^e editie van de Marathon Des Sables. Deze zesdaagse ultraloop in de woestijn van Zuid-Marokko wordt beschouwd als de zwaarste ter wereld. De langste etappe is 84 km en de overige etappes zijn tussen de 20 en 40 km lang. In totaal lopen de deelnemers zo'n 250 kilometer.

Chris Bond, Paralympische Spelen (Londen, 2012) — Rolstoelrugby is een intrigerende sport. Het gaat hard tegen hard. Dit tafereel met de Australische rugbyster Chris Bond deed me denken aan een fragment uit de film Ben Hur.

Guilhermina Terezinha & Guilherme Soares de Santana, Paralympische Spelen (Londen, 2012)
— De visueel gehandicapte atlete moet haar begeleider letterlijk blind kunnen vertrouwen. Dit duo won goud in Londen tijdens de 100 meter T11 finale.

Tao Zheng, Paralympische Spelen (Londen, 2012) — Tao Zheng heeft geen armen en gebruikt daarom de handdoek om te starten. De Chinese Zheng zwemt in de finale van deze 100 meter rugslag een nieuw wereldrecord en veroverd daarmee het goud.

